

N:o 90.

Ank. till Riksd. Kansli den 7 Maj 1874, kl. 3 e. m.

Utlåtande med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående telegrafverkets utgiftsstaten för år 1875.

(2 U. A.)

Enligt hvad af ofvanberörda till Riksdagen den 17 sistlidne April aflåtna och till Stats-Utskottet den 23 samma månad hänvisade nådiga proposition (N:o 57) inhemtas, hade uti afgifvet förslag till normalutgiftsstaten för telegrafverket, Telegrafstyrelsen, hvad först angår aflöningsstaten för Styrelsens egen personal, i denna del af staten föreslagit en anslagsförhöjning af tillsammans 15,100 kronor, eller från 54,300 till 69,400 kronor. I afseende särskildt å de under Styrelsens *tekniska afdelning* nu upptagna linie-ingenjörer hade Styrelsen anfört, att, i anseende till telegrafverkets starka utveckling samt deraf föranledda behof af skickliga linie-ingenjörer till utförande, under intendenternes tillsyn, af de omfattande nybyggnads- och underhålls-arbetena, en tillökning i antalet af dessa ingenjörer, hvilka nu voro tvänne, funnes af omständigheterna högeligen påkallad. Styrelsen hade derföre i det afgifna statsförslaget upptagit två nya dylika befattningar och tillika hemställt, att arvodet till linie-ingenjörerna, hvilka utsågos bland den ordinarie stationspersonalen med rätt att bibehålla sina å vederbörande stations stat uppförda aflöningsförmåner, måtte höjas från 1,000 till 1,200 kronor för hvardera. Derjemte och då Styrelsen hade för afsigt att vid undervisningsanstalterna för telegrafverkets elever i vidsträcktare mån än hittills begagna fysikers biträde, hade Styrelsen af sådan anledning föreslagit, att arvodet för denne tjänsteman måtte höjas från 500 till 1,200 kronor.

Bih. till Riksd. Prot. 1874. 4 Saml. 1 Afd. 40 Häft.

Beträffande dernäst personalen vid *elektriska stationerna* hade följande löneförhöjningar blifvit af Styrelsen föreslagna:

för <i>Direktör af 1:sta klassen</i>	från 3,600 till 4,000 kronor.	
för <i>dito af 2:dra dito</i>	3,300—3,600.
<i>Kommissarie af 1:sta dito</i>	2,700—3,000.
för <i>dito af 2:dra dito</i>	eller kassör	2,500—2,700.
för <i>dito af 3:dje dito</i>	2,300—2,400.
<i>Assistent af 1:sta dito</i>	1,700
för <i>dito af 2:dra dito</i>	1,500
		} 2,000 { att till en 1:sta klass sammanslås.
för <i>dito af 3:dje dito</i>	1,200—1,600
		} att utgöra 2:dra klassen.
<i>Telegrafist af 1:sta dito</i>	860—1,000.
för <i>dito af 2:dra dito</i>	680—800.

För de 2 kommissarier och 2 assistenter, hvilka såsom kontrollörer äro anställda å *kontrollstationerna i Christiania och Köpenhamn*, finnas för närvarande fasta löner uppförda. Som det emellertid af flera skäl vore angeläget att dessa kontrollörer kunde, om och när Styrelsen funne det behöfligt, återkallas för att ersättas af andra, hade Styrelsen i sitt statsförslag för ifrågavarande fyra tjenstemän upptagit deras nuvarande aflöningar endast såsom arvoden, nemligen med 2,700 kronor för hvardera kommissarien och 2,000 kronor för hvardera assistenten, oberäknadt 400 kronor i hushyresersättning åt hvar och en af dem.

För *kontrollören i Nystad*, i afseende å hvilken nyssnämnda anordning redan tillämpades, hade, när hans göromål genom den tilltagande öfver Sverige gående transitkorrespondensen mellan Ryssland och Vestra Europa betydligt ökats, Styrelsen föreslagit arvodets höjande från 2,000 till 2,400 kronor eller lika med aflöningen för kommissarier af 3:dje klassen, hvarjemte hushyresersättning föreslagits för denne kontrollör till samma belopp, som för kontrollörerna i Christiania och Köpenhamn.

Sammanlagda beloppet till arvoden åt personalen vid de i hufvudstaden inrättade telegraminlemningsbyråer å Börsen, Södermalm, Riddarholmen och Ladugårdslandet samt vid den tillärnade likartade anstalten å Kungsholmen hade Styrelsen föreslagit att höjas från 7,000 till 8,000 kronor.

Hela den nu föreslagna förhöjningen i aflöningen till personalen vid de elektriska stationerna skulle uppgå till 96,440 kronor, och följaktligen slutsumman å staten för samma personal ökas från 464,960 till 561,400 kronor.

Vidkommande personalen vid de *optiska stationerna* hade Styrelsen föreslagit, att de normala löneförmånerna för denna personal skulle ökas:

för sergeant	från 800 till 900 kronor.
” korporal	” 600 ” 700 ”
” telegrafist	” 480 ” 600 ”

hvilken ökning uppginge till sammanlagdt 1,700 kronor eller från 8,400 till 10,100 kronor.

I afseende å s. k. *ålderstillägg* å de normala aflöningsbeloppen, hvilken förmån för närvarande vid telegrafverket åtnjutes allenast af de lägre tjänstegraderna hos Styrelsen och vid de elektriska stationerna, nemligen af kammarskrifvare och assistenter med 200 kronor efter 10 års och med 400 kronor efter 15 års väl vitsordad tjänstgöring i samma grad samt af telegrafisterne äfvensom af förrådsvaktaren och Styrelsens vaktmästare med respektive 100 och 200 kronor efter en motsvarande lika lång tjänstetid, hade Styrelsen hemställt, att ifrågavarande förmån måtte utsträckas till flertalet af telegrafverkets personal sålunda:

a) att ej mindre åtskillige tjänstemän hos Styrelsen än äfven direktörerne, kommissarierne och kassörerne å stationerna erhöles hvardera i årligt ålderstillägg 400 kronor efter 5 års och 800 kronor efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring i samma grad;

b) att vissa andra tjänstemän hos Styrelsen, deribland förrådsassistenten och kammarskrifvarne, äfvensom assistenter och manliga telegrafister vid de elektriska stationerna erhöles hvardera i årligt ålderstillägg 400 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring i samma grad; hvilket ålderstillägg äfven borde tillkomma de kommissarier, som till följd af tid efter annan vidtagen reglering af personalen vid nämnda stationer tillsvidare bestridde allenast assistent- eller telegrafistbefattningen;

c) att qvinliga telegrafister vid de elektriska stationerna samt personalen vid de optiska stationerna erhöles i årligt ålderstillägg 200 kronor efter 5 års oförvitlig tjänstgöring, en hvar i sin tjänstegrad; samt

d) att förrådsvaktaren och de hos Styrelsen anställda vaktmästare bibehölles vid rättigheten till ålderstillägg, att för hvardera årligen utgå med 100 kronor efter 10 års och med 200 kronor efter 15 års väl vitsordad tjänstgöring.

Under förutsättning af bifall till Styrelsens sålunda framställda förslag rörande ålderstillägg, hade Styrelsen beräknat, för så vidt sådant på förhand kunnat ske, att under år 1875 skulle för ändamålet erfordras följande belopp:

för Styrelsens personal	7,400 kronor.
” stationspersonalen	119,000 ”
	<hr/>
	eller tillhopa 126,400 kronor.

i stället för de i staten för år 1874 upptagna 33,300 kronor.

Sedan Styrelsen derjemte i afseende å tjänstgöringspenningars afstående under tjänstledighet, skyldighet för tjänstemännen att under viss tid hvarje år utan särskild ersättning tjänstgöra i högre grad, förening af flera tjänster samt åliggande för tjänstemännen att, sedan en ifrågasatt pensionsinrättning vid telegrafverket kommit till stånd, dertill lemna föreskrifna bidrag, föreslagit åtskilliga bestämmelser, hade Styrelsen vidare beträffande de jemte ålderstilläggs-anslaget under rubriken *särskilda anslag* i

staten upptagna poster anført, att nuvarande anslaget 4,000 kronor till *gratifikationer* åt extra ordinare tjenstemän och betjente hos Styrelsen uteslutits, enär Styrelsen, isynnerhet hvad nämnda tjenstemän anginge, ansett det vara i mer än ett hänseende förmånligt, att det hittills brukliga sättet att med gratifikationer, som plägat två gånger om året utdelas, aflöna ifrågavarande personer, blefve utbytt mot en sådan anordning, att ersättning till förut bestämdt belopp utginge endast till sådana extra biträden, som tillförbundes att å uppgifna tider inom verket tjenstgöra och af hvilka derföre kunde hemtas mera nytta än af en del bland de personer, som vanligen med gratifikationer aflönades; att de härtill erforderliga arvoden ansetts i stället böra utgå af förslagsanslaget till *arvoden för extra biträde och vikariater*, hvilket i följd dels häraf och dels af telegrafverkets starka utveckling, hvilken beräknats att redan under år 1873 påkalla en dylik utgift allenast vid stationerna till belopp af 45,000 kronor, förhöjts från 35,000 till 55,000 kronor; att förslagsanslaget till *arvoden för telegrambäring* och uppsättning på stationerna ansetts, med afseende på nödvändigheten att äfven åt en stor del af den personal, som ombesörjde nämnda göromål, bereda en af behovet påkallad aflöningsförbättring, böra höjas till 60,000 kronor, hvilket belopp med 10,000 kronor öfverstege hvad som beräknats för år 1874; att, genom telegrafliniernas år från år ökade utsträckning och tillkomsten årligen af nya stationer samt den betydliga tillökningen af personalen, göromålen vid intendenternes expeditioner och i följd häraf behovet af ökad *skrifvarebiträde* vid dessa expeditioner i hög grad tilltagit, samt att, då nuvarande anslag af 800 kronor för sådant biträde vore allt för knappt äfven för aflönandet af endast *en* person, och de så betydligt ökade expeditionsgöromålen, hvilkas skyndsamma handläggning vore af största vigt, ovilkorligen påkallade anställandet af två dylika biträden, Styrelsen, på intendenternes framställning, föreslagit detta anslags höjande till 2,000 kronor; att de redan bestämda beloppen till *hushyresersättning* dels med 600 kronor åt föreståndaren för Stockholms centralstation, intilldess frågan om beredande åt honom af boställslägenhet hunnit blifva pröfvad, och dels med 400 kronor åt vardera af de 4 kontrollörerne i Christiania och Köpenhamn, ansetts böra lämpligast öfverflyttas till de särskilda anslagen med tillhoppa 2,200 kronor, hvarförutan, såsom redan är nämndt, föreslagits, att enahanda förmån, som blifvit de sistnämnde förunnad, måtte få tillgodokomma jemväl kontrollören i Nystad med 400 kronor, hvarigenom till hushyresersättning komme att erfordras sammanlagdt 2,600 kronor; att det å 1874 års stat upptagna arvodesbelopp, 300 kronor, till den kammarskrifvare, som biträdde med *hufvudbokens upprättande*, uteslutits i följd af ett vid aflöningsstaten för Styrelsens egen personal framställt förslag, att Styrelsens kassör, efter erhållande af förslagen löneförhöjning, skulle tillika blifva bokhållare; samt att arvoden för *meteorologiska observationer*, för *taxering och kontrollering* å stationerna i Malmö och Göteborg äfvensom för vården af telegrafverkets *särskilda materialförråd* å sistnämnda ställe upptagits till oförändrade belopp med sammanlagdt 6,500 kronor. Beträffande särskildt anslaget till *anstalter*

för undervisning i telegrafi, hvilket likaledes föreslagits till oförändradt belopp af 10,000 kronor, hade Styrelsen vidare anført, att densamma låtit utarbete plan till ordnande af denna för verkets framtida bestånd och utveckling viktiga angelägenhet. Enligt denna plan, hvars tillämning vore afsedd att redan år 1874 taga sin början, komme undervisningen att meddelas i tvänne skilda kurser, en *lägre* för elever och en *högre* för tjänstemän.

Det fullständiga genomförandet af denna plan, hvars grunddrag jemväl blifvit angifne, ansåg Styrelsen icke kunna ega rum förr än från och med år 1875; och som dervid den förut beräknade årliga kostnaden af 10,000 kronor möjligen kunde i någon mån behöfva öferskridas, isynnerhet som några särskilda utgifter för hyrande af undervisningslokal deri icke varit inberäknade, hade Styrelsen på grund häraf i sitt statsförslag vidtagit den ändring, att ifrågavarande belopp blifvit såsom "förslagsanslag" uppfördt.

Hela aflöningsstatens slutsumma uppginge enligt statsförslaget till 903,400 kronor eller 235,840 kronor mera än för år 1874.

Beträffande *öfvergångs-aflöningsstaten*, hade enligt hvad Telegrafstyrelsen anmält, icke mindre än 8 af de på samma stat för 1874 upptagna personer kunnat ur förslaget till 1875 års stat uteslutas och, i afseende på de återstående 7 personerna, hvilka voro sådana kommissarier, som, till följd af tid efter annan vidtagen omreglering af personalen å de elektriska stationerna, tillsvidare måste bestrida allenast andra klassens assistent-tjänst eller ock blott telegrafist-befattning, hade Styrelsen anført, att sedan Styrelsen, vid afgifvande af 1874 års utgiftsstat för verket, hemställt att ifrågavarande kommissarier skulle ega att under deras tjänstgöring såsom assistenter eller telegrafister åtnjuta ålderstillägg likasom assistenter, med rätt för hvarje sådan kommissarie att i afseende derå räkna sig tillgodo hela den tid, han varit ordinarie tjänsteman i verket, hade, vid upprättandet af förslaget till sistnämnda års öfvergångsstat, den oegentligheten egt rum, att från den lönefyllnad, som för bemälde kommissarier uppförts å denna stat, afdragits det föreslagna ålderstillägget och lönefyllnaden så afpassats, att dessa personer erhållit sin ursprungliga kommissarie-aflöning, 1,700 kronor, förhöjd till likhet med den då föreslagna nya kommissarie-lönen, 1,800 kronor, hvilket belopp alltså vore det högsta, som de hvar för sig under år 1874 skulle vara berättigade att uppbära. Då emellertid ifrågavarande kommissarier härigenom gått i mistning af största delen af den åsyftade förbättringen i deras knappa lönevilkor, och det syntes med både billighet och rättvisa öfverensstämmande, att vid detta tillfälle, då en af tidsomständigheterna påkallad allmän förbättring i hela telegrafpersonalens lönevilkor blifvit föreslagen, meranämnde kommissarier, som blifvit placerade å stationer, hvilka sedermera af ekonomiska skäl ansetts böra nedsättas i en lägre klass än de förut tillhört, icke blefvo helt och hållet förbisedda, utan att dem måtte beredas enahanda förbättrade aflöningsvilkor som deras vederlikar, eller de kommissarier, hvilka bestridde första klassens assistenttjänst och enligt Styrelsens före-

varande förslag skulle år 1875 komma i åtnjutande af 2,000 kronor i normal aflöning, förutom ålderstillägget, har Styrelsen för hvar och en af ifrågavarande sju kommissarier å förslaget till 1875 års öfvergångsstat uppfört ett belopp, motsvarande skillnaden emellan normala aflöningen för den assistent- och telegrafist-befattning, han tillsvidare måste bestrida, och nyssnämnda första klassens assistent-aflöning, 2,000 kronor;

Kommande i följd häraf slutsumman å öfvergångs-aflöningsstaten, att blifva 5,200 kronor.

Vid upprättandet af förslaget till *pensions- och understödsstat* för år 1875 hade ingen annan förändring i förhållandet för år 1874 egt rum än att de fyra personer, hvilka tillförene tjenstgjort på optiska stationer och vid erhållna afsked fått sig understöd beviljade allenast för tiden intill utgången af innevarande år, nu uteslutits och statens slutsumma i följd häraf minskats från 12,962 till 12,082 kronor.

I betraktande af telegrafverkets alltjemt fortgående utveckling hade deremot vissa af de på 1874 års *underhållsstat* uppförda förslagsanslag nu ansetts böra något höjas, i följd hvaraf slutsumman komme att uppgå till 239,318 kronor, öfverstigande motsvarande summa för år 1874 med 13,840 kronor.

Slutsumman å samtliga utgiftsstaterna enligt Telegrafstyrelsens förslag skulle alltså uppgå till 1,160,000 kronor, hvilket belopp, jemfördt med nu gällande staters slutsumma, 911,700 riksdaler, utvisade en tillökning af 248,300 kronor.

Vid föredragning af detta ärende hade, enligt hvad i den nådiga propositionen vidare är meddeladt, Kongl. Maj:t beträffande först *aflöningsstaten för Telegrafstyrelsens egen personal* ansett, att, då denna personals aflöningsförhållanden i likhet med de öfriga centrala embetsverkens borde blifva föremål för behandling af den löne-regleringskomité, som enligt redan fattadt beslut komme att tillsättas, desamma följaktligen nu i allmänhet icke borde undergå någon förändring utan bibehållas sådana de för innevarande år vore fastställda med tillägg af lämplig, procentvis beräknad dyrtidsförhöjning. Ehuru Kongl. Maj:t alltså icke för närvarande fäst afseende vid de af Styrelsen föreslagna förhöjningar af förevarande stats särskilda anslagsposter i allmänhet, hade Kongl. Maj:t likväl funnit undantag dervid böra göras för de af Styrelsen i fråga om linie-ingenjörerna och fysikern gjorda förslag, hvilka upplysts icke kunna utan olägenhet uppskjutas: och har Kongl. Maj:t derfore på de af Styrelsen anförda skäl, föreslagit att i enlighet med samma förslag antalet af linie-ingenjörerna måtte ökas till 4 samt arvodena så väl för dem som för Styrelsens fysiker förhöjas till 1,200 kronor för vardera, med iakttagande hvaraf och bibehållande i öfrigt af 1874 års stat oförändrad 1875 års aflöningsstat för Telegrafstyrelsens personal skulle uppgå till 57,800 kronor.

Vid framläggande för sistlidna års Riksdag af den normalstat för telegrafverket hvilken Riksdagen sedermera hufvudsakligen godkände att gälla för år 1874, föreslog Kongl. Maj:t, i afseende å de *elektriska stationerna*, att i staten endast skulle bestämmas de särskilda tjänstegrader, som vid dessa stationer borde finnas, och de löneförmåner, som borde åtfölja hvarje grad, med Kongl. Maj:t förbehållen rätt att, efter sig företeende omständigheter, icke allenast vidtaga nödiga förändringar i stationernas indelning efter deras större eller mindre betydenhet, och i antalet af der anställda tjänsemän, utan äfven inrätta nya stationer, der sådant af affärsrörelsens behof erfordrades, hvarjemte Kongl. Maj:t förklarade Sig vilja årligen meddela Riksdagen de åtgärder i omförmälda hänseenden, som blifvit under det nästföregående året vidtagna.

I följd häraf har Kongl. Maj:t nu meddelat de förändringar i afseende på de elektriska stationerna, som sedan senaste riksdag af Kongl. Maj:t medgifvits.

Derjemte och då Kongl. Maj:t i betraktande af de stegrade lefnadskostnaderna ansett någon anmärkning icke skäligen kunna göras vid de jemförelsevis icke betydliga aflöningsförhöjningar för stationspersonalens särskilda grader, som Styrelsen nu föreslagit, samt den af Styrelsen förordade anordningen med kontrollörsbefattningarne vid stationerna i Christiania och Köpenhamn syntes ändamålsenlig, har Kongl. Maj:t föreslagit att hvad Styrelsen i dessa hänseenden hemställt måtte af Riksdagen godkännas, med fortfarande rätt för Kongl. Maj:t att vidtaga sådana ändringar beträffande stationernas antal och personal, som här ofvan omförmäls. Om de nu föreslagna aflöningsbestämmelserna tillämpades på stationerna, sådana de till antal och beskaffenhet funnes, i enlighet med det nuvarande förhållandet, angifna å ett den nådiga propositionen bifogat statsförslag, uppkomme en slutsumma af 561,400 kronor, hvilken med 96,440 kronor öfverstege hvad den nu gällande staten för de elektriska stationerna upptoge.

Beträffande *de optiska stationerna*, i afseende hvarå Styrelsen gjort hemställen om det nu utgående aflöningsanslagets ökande med inalles 1,700 kronor till 10,100 kronor, har Kongl. Maj:t föreslagit, att denna Styrelsens hemställen måtte af Riksdagen godkännas.

Hvad derefter anginge de af Styrelsen i afseende på *ålderstillägg* föreslagna nya bestämmelser, hvilkas tillämpande skulle för år 1875 erfordra ett anslag af 126,400 kronor, så borde deraf först och främst förfalla hvad som afsåg Styrelsens egen personal, hvars ordinarie aflöningsförhållanden Kongl. Maj:t af ofvan anfördt skäl ansett för närvarande böra bibehållas i allmänhet orubbade. Emot de derefter återstående bestämmelserna, hvilka rörde stationspersonalen, hade väl ingenting kunnat ur billighetens synpunkt anmärkas och skulle Kongl. Maj:t därför gerna förordat dem till godkännande af Riksdagen, om tillgångarne med säkerhet ansetts sådant tillåta. Men då Telegrafverkets inkomster måste genom de anslag till en ifrågasatt pensionsinrättning för verket, denna gång i högre grad än vanligt tagas i

anspråk för den ordinarie statsregleringen och nödigt vore, att någon tillgång reserverades för verkets tidsenliga utveckling och telegrafnätets utvidgande, så syntes försigtigheten bjuda att icke nu medgifva ålderstillägg i hela den utsträckning, som Styrelsen föreslagit; och har Kongl. Maj:t alltså för närvarande uti ifrågavarande afseende endast föreslagit, att ålderstillägg må efter 10 års väl vitsordadtj enstgöring i samma grad tillkomma direktörer, kommissarier, assistenter och manliga telegrafister vid de elektriska stationerna med 400 kronor samt qvinliga telegrafister och personalen vid de optiska stationerna med 200 kronor årligen. Härtill skulle för 1875, enligt en i Telegrafstyrelsen uppgjord beräkning, erfordras 68,400 kronor, så att med tillägg af det belopp, som för samma år borde enligt redan gällande bestämmelser utgå i ålderstillägg till kammarskrifvare, förrådsvaktare och vaktmästare hos Styrelsen, eller 600 kronor, det för nämnda år behöfliga ålderstilläggsanslaget skulle enligt Kongl. Maj:ts förslag uppgå till 69,000 kronor.

Beträffande öfriga å Styrelsens förslag upptagna »särskilda anslag» hade Kongl. Maj:t ej funnit anledning till ändring annat än i afseende å anslage till Telegrafverkets undervisningsanstalter, hvilket Styrelsen, med bibehållande af dess nuvarande belopp 10,000 kronor, upptagit såsom *förslags*-anslag, derföre att berörda belopp »möjligen torde i någon mån behöfva öfverskridas.» Då det emellertid syntes vara lämpligare att af det anförda skälet anslagets belopp något förhöjdes, än att detsamma genom att erhålla egenskap af förslagsanslag blefve alldeles obegränsadt, har Kongl. Maj:t föreslagit, att ifrågavarande anslag måtte uppföras med ett bestämdt belopp af *högst* 15,000 kronor.

Vidare borde till de af Styrelsen föreslagna »särskilda anslagen» komma dyrtidstillägg för Styrelsens personal. I sådant afseende har Kongl. Maj:t i öfverensstämmelse med hvad redan för andra centrala embetsverk blifvit af Riksdagen beslutadt, föreslagit att, med undantag för de endast med arvoden aflönade linieingenjörerna och fysikern, hvarje å Styrelsens stat upptagen tjänsteman måtte såsom dyrtidstillägg för 1875 tillerkännas 20 procent å det honom enligt staten tillkommande aflöningsbelopp intill 5,000 kronor, samt att härtill måtte å staten uppföras ett särskildt anslag af 9,280 kronor; kommande, i följd af hvad Kongl. Maj:t sålunda i afseende å de särskilda anslagen föreslagit, summan af nämnda anslag att uppgå till 219,380 kronor.

I fråga om *öfvergångsaflöningsstaten* har Kongl. Maj:t, som icke haft något att erinra vid hvad Styrelsen i afseende derå hemställt, föreslagit, att i enlighet dermed samma stat måtte uppföras med en slutsumma af 5,200 kronor.

Hvad åter angår *pensionsstaten*, så hade dervid, sedan det af styrelsen uppgjorda statsförslag afgafs, förekommit:

dels att Kassören *G. A. Hessling* uti en till Styrelsen ingifven skrift anhållit att, som han enligt företedt läkarebetyg sedan flera år lidit af svår sjukdom och allmän svaghet samt vid nu uppnådd hög ålder, då någon förbättring i hans

helsotillstånd ej vore att hoppas, till följd häraf saknade nödig förmåga att sin tjenstebefattning utöfva, derifrån undfå entledigande med pension till samma belopp som den lön, han nu uppbure, eller 2,200 kronor, i anledning af hvilken ansökning Styrelsen, enär Hessling, som den 31 nästkommande Augusti fyllde 65 år och 38 varit i statens tjenst, under hela denna tid eller från år 1854, då han antogs till kassör hos Styrelsen, uppfyllt alla sina åligganden till Styrelsens synnerliga belåtenhet, men numera endast med stor svårighet kunde fortfara att sköta sin befattning, hemställt, det Hessling måtte tillförsäkras att, sedan han under innevarande år erhållit afsked, få under sin återstående lifstid uppbära en mot hans nuvarande lön svarande pension af 2,200 kronor att af Telegrafverkets medel utgå;

dels att Generaldirektören *P. Brändström* uti en till Kongl. Maj:t ingifven skrift anmält, att, som hans så väl kropps- som själskrafter blifvit under den senast förflutna tiden genom svåra sjukdomar så nedsatta, att han misströstade att vidare kunna, såsom sig borde, förvalta det honom anförtrodda embete såsom chef för telegrafverket, helst han redan uppnått en ålder af nära 71 år, han måste vara betänkt på att snart anhålla om nådigt entledigande derifrån och derföre nu anhölle att vid afskedstagandet varda tillförsäkrad om årlig pension under sin återstående lefnad, med hemställan, att, då han genom 1874 års aflöningsstat för telegrafverket icke erhållit någon tillökning i sina förut varande löneförmåner, 8,000 riksdaler, pensionsbeloppet måtte få utgå efter enahanda grund, som förut varit antagen och senast tillämpats i afseende på Intendenten, Major Fahnehjelm, nemligen med 80 procent af lönen eller 6,400 kronor; utvisande vid ansökningen bilagda handlingar, att Generaldirektör Brändström vore född 1803, ingått i statens tjenst år 1822 samt förordnats till sitt nu innehafvande embete år 1862, äfvensom att han, i följd af uppgifven sjukdom, vore till helsan så försvagad, att, med afseende jemväl å hans höga ålder, han, äfven om förbättring skulle ega rum, likväl efter all sannolikhet icke kunde åter inträda i utöfning af sitt embete; och

dels att Kassören vid Stockholms centraltelegrafstation *Fredrik Niklas Berg* uti en till Telegrafstyrelsen ingifven skrift anhållit om dess medverkan dertill, att han vid sitt år 1875 tillernade afskedstagande kunde komma i åtnjutande af pension till belopp, motsvarande 60 procent af den aflöning, som enligt Styrelsens statsförslag för samma år skulle honom tillkomma; i anledning af hvilken ansökning Styrelsen anfört att, då Berg, som år 1875 blefve 73 år gammal och uppnådde en sammanräknad lefnads- och tjensteålder af minst 102 år, tillika enligt företedt läkarebetyg lede af en genom öfveransträngning minskad synförmåga och i öfrigt vore till helsan försvagad samt det låge i Telegrafverkets eget intresse, att en så åldrig tjensteman som Berg kunde, oaktadt hans ännu fortfarande nit, skicklighet och påpasslighet i sin tjenst, temligen snart utbytas mot en yngre person med oförminskade själs- och kropps krafter, Styrelsen ansåge sig böra tillstyrka, att Kassören Berg måtte å Telegrafverkets utgiftsstat för år 1875 uppföras till åtnjutande från

och med månaden näst efter den, hvori han erhöle afsked, af pension till belopp motsvarande sextio procent af de honom enligt nämnda stat tillkommande aflöningsförmåner i lön, tjänstgöringspenningar och ålderstillägg, hvilket belopp, i händelse det af Styrelsen afgifna förslag till samma stat blefve godkändt, skulle uppgå till 2,100 kronor årligen.

Vid pröfning af dessa framställningar har Kongl. Maj:t, enär General-direktören Brändström, som redan fyllt 71 år och varit mer än 51 år i rikets tjänst, således uppnått en lefnads- och tjänsteålder, öfverstigande den, hvilken i allmänhet berättigar civile embetsmän till erhållande af pension, funnit honom ega giltiga anspråk på åtnjutande af en sådan förmån; och som Generaldirektören Brändström, hvars aflöning i chefs-embetet fortfarande till honom utgår efter 1873 års stat eller med hela beloppet 8,000 R:dr såsom ordinarie lön, följaktligen borde enligt de för pensionering från Allmänna Indragningsstaten stadgade grunder, hvilka äfven i afseende å pensionering å telegrafverkets stat varit tilläpade, i pension erhålla så stort belopp, som motsvarar 80 procent af nämnda lön, eller 6,400 kronor, så har Kongl. Maj:t föreslagit, att bemålde Generaldirektör, hvilken, enligt hvad han sjelf uppgifvit, vore berättigad att från Civilstatens pensionsinrättning erhålla en pension af 1,600 kronor, måtte såsom fyllnad i den pensionssumma 6,400 kronor, som inalles borde honom tillkomma, å Telegrafverkets stat tilläggas ett årligt belopp af 4,800 kronor att efter afskedstagande till honom utgå.

Derjemte och då Kassören Hessling, som i nästkommande Augusti månad fyllde 65 år och tillbragt 38 år i rikets tjänst, på grund deraf och enär han tillika enligt läkarebetyg vore till helsan försvagad, kunde anses då hafva fullgjort de vilkor, som enligt Kongl. brefvet den 12 November 1823 erfordras för vinnande af pension från Allmänna Indragningsstaten, fann Kongl. Maj:t äfven honom böra å Telegrafverkets stat uppföras till åtnjutande af en dylik förmån, och har Kongl. Maj:t, enligt Telegrafstyrelsens hemställan, föreslagit, att Hesslings pension må bestämmas till samma belopp, som han nu i lön efter 1873 års stat uppbär, eller 2,200 kronor.

Hvad åter anginge Kassören Berg, hvilken ej kunde anses hafva nästa år tillbragt mer än 29 år, och det ej oafbrutet, i rikets tjänst, så hade han således ej fullständigt fyllt den minsta tjänstetid, som berättigade till pension från Allmänna Indragningsstaten; men då han redan nu uppnått en lefnadsålder af 72 år och vore till helsan försvagad samt det måste för verket vara af vigt, att icke en så åldrig tjänsteman nödgades i brist på pension kvarstadna i tjänsten, så ansåg Kongl. Maj:t tillfälle till afskedstagande böra honom beredas derigenom, att en skälig pension för honom anvisades och som hvad han i sådant afseende begärt, eller 60 procent af den sammanlagda aflöning, som enligt 1875 års stat skulle honom tillkomma, icke kunde anses obilligt, men en sådan pension i följd af den förändring Kongl. Maj:t funnit sig böra vidtaga i de af Styrelsen föreslagna ålderstilläggsbestämmelser

skulle belöpa sig, icke såsom Styrelsen beräknat till 2,100 kronor, utan till allenast 1,860 kronor, så har Kongl. Maj:t föreslagit, att sistnämnda belopp måtte å Telegrafverkets stat uppföras, att, sedan Berg tagit afsked, till honom såsom pension utgå.

De sålunda af Kongl. Maj:t föreslagna nya pensionerna utgöra sammanlagdt 8,860 kronor, så att med tillägg af de belopp, som redan finnas å pensionsstaten uppförda, 12,082 kronor, samma stats slutsumma alltså komme att uppgå till 20,942 kronor.

Beträffande derefter *underhållsstaten*, i afseende hvarå Telegrafstyrelsen hemställt om förhöjning med inalles 13,840 kronor af åtskilliga derå uppförda förslagsanslag, så hade Kongl. Maj:t dervid icke något annat att erinra, än att, för vinnande af jemn slutsumma å utgiftsstaterna i sin helhet, förslagsanslaget till »diverse utgifter» borde med 140 kronor minskas till 10,178 kronor, hvarföre Kongl. Maj:t föreslagit, att förevarande stat må, med iakttagande häraf, och i öfrigt på sätt Styrelsen hemställt, uppföras med en slutsumma af 235,178 kronor, hvarigenom Telegrafverkets utgiftsstat i sin helhet skulle, med antagande af de elektriska stationerna till antal och personal sådana de för närvarande voro, komma att sluta med inalles 1,114,000 kronor.

Vidare har Kongl. Maj:t med afseende å de förbättrade aflöningsbestämmelser, som för en betydlig del af telegrafpersonalen blifvit af Kongl. Maj:t förordade, föreslagit att, i likhet med hvad vid andra verk ansetts böra ske, det allmänna förbehåll måtte stadgas, att de personer, som hädanefter vid Telegrafverket erhålla tjänster eller i följd af berörda nya bestämmelser, derest de varda gällande, komma att tilltråda högre ordinarie aflöning, än den de på grund af fullmakt eller konstitutional redan nu åtnjuta, skola vara skyldige att, i den mån sådant kan blifva förskrifvet, underkasta sig tillämpning af de allmänna vilkor för åtnjutande af aflöning i statens tjänst, som Kongl. Maj:t, vid pröfning af den blifvande löneregeringskomiténs betänkande, kan finna för godt att fastställa.

I sammanhang med regleringen af Telegrafverkets utgiftsstat för år 1875 har Kongl. Maj:t jemväl till pröfning förehaft frågan om inrättande af en pensionsanstalt för verkets personal samt dess enkor och barn, hvaraf behovet länge varit kännbart. Utarbetande af förslag till en sådan inrättning har varit uppdraget åt en särskild komité, bestående af en utaf Styrelsen utsedd ordförande och ett visst antal af tjänstemannapersonalen valde ledamöter, hvilken komité till följd häraf afgifvit förslag dels till en pensionsinrättning, dels till en enke- och pupillkassa vid telegrafverket.

Vid insändande af de uppgjorda, utförligt motiverade förslagen, hvilka sedermera blifvit till trycket befordrade och bland Riksdagens ledamöter utdelade, hade Telegrafstyrelsen, som funnit dem vara utarbetade med omsorg och i allmänhet med

fästadt tillbörligt afseende å ej mindre det allmännas och telegrafpersonalens ömsesidiga intressen, än de särskilda för telegrafverket egna förhållanden, hvilkas beaktande härvid varit nödvändigt, fördens skull endast vid vissa detaljbestämmelser framställt några anmärkningar, dervid Styrelsen bland annat anført, att det väl varit synnerligen önskvärdt, om beloppet af hel pension kunnat sättas högre än de Komiterade föreslagit, så att det icke skulle finnas någon särdeles stor lockelse att utöfver uppnådd pensionsålder qvarstadna i verkets tjenst, men att, då ända till 5 procent af telegrafverkets portoinkomst skulle såsom statsbidrag behöfva för *all framtid* tagas i anspråk för genomförande af en så hög pensionering som å Allmänna Indragningstaten samt dessutom i sådant fall delegarnes egna bidrag måste med omkring 50 procent höjas utöfver hvad Komiterade beräknat, icke heller Styrelsen kunde annat än anse Komiterades förslag rörande pensionsbeloppen för närvarande vara både välbetänt och med största utsigter till framgång förenadt. Då emellertid, på sätt Komiterade ock framhållit, det för telegrafgöromålens behöriga skötande vore af högsta vigt att betydligt förminskade eller nästan förbrukade krafter blefve med nya ersatta, samt att den delegare, som redan uppnått full pensionsålder, icke af ekonomiska skäl föranlåtes att i tjensten qvarstå, äfven sedan telegrafverket icke längre kunde af hans eller hennes arbete hemta någon verklig nytta, ansåg Styrelsen att redan nu vid pensionsinrättningens grundande sådan åtgärd borde vidtagas, hvarigenom en möjlighet till pensionsbeloppens framtida höjande kunde beredas. En utväg härtill, utan att för den närmaste framtiden betunga Statsverket med någon ökad utgift, och utan att kräfva ökad tillskott från delegarnes sida, syntes vara vidtagande af den bestämmelse, att af de 5 procent, som föreslagits att af telegrafverkets portoinkomst utgå, *en och en half procent* vore att betrakta såsom ständigt statsbidrag och återstoden, eller $3\frac{1}{2}$ procent, såsom dylikt bidrag endast för så lång tid, som åtginge för att amortera den del af nuvarande personals retroaktiv-afgifter, som ansetts icke kunna af delegarne sjelfva bekostas. Enligt hvad upplyst blifvit skulle visserligen då sistnämnda tid, derest någon årlig tillväxt i portoinkomsten icke vore att emotse, ökas från 41 till 69 år, men tillökningen i tid skulle utgöra allenast *ett* år, eller från 14 till 15, i fall tillväxten i portoinkomst årligen likasom under de sistförflutna 3 år uppginge till 10 procent.

Vid öfvervägande af detta ärende hade Kongl. Maj:t, då det förhållande, att den talrika personal, som vore anställd vid telegrafverket, ännu vore i saknad af all lagbestämd pensionsrätt, måste vara så väl för sjelfva telegraftjensten menligt, som för den dermed sysselsatta personalen i hög grad bekymmersamt, funnit det nu afgifna förslaget till bristens afhjelpande vara förtjent af synnerlig uppmärksamhet. De Komiterade, som uppgjort förslaget, hadé sjelfve för sig till besvarande uppställt den frågan, huruvida ej den åsyftade pensionsrätten skulle lämpligast kunna telegrafpersonalen beredas genom verkets upptagande i Civilstatens pensions-inrättning, men efter öfvervägande af alla på frågan inverkan omständigheter kommit till den öfver-

tygelse att, om ock icke andra hinder därför mötte, ett sådant upptagande likväl vore omöjligt under de förutsättningar, hvarifrån de Komiterade funnit det vara i fråga om en pensionsinrättning för telegrafverket angeläget att utgå. I sjelfva verket insåges ock lätteligen, att de pensionsbestämmelser, som blifvit uppgjorda efter de i civil tjänstgöring i allmänhet vanliga förhållanden, icke kunde göra till fyllest för telegrafpersonalen, af hvilken en betydlig del måste egna sig åt den synnerligen ansträngande samt själs- och kroppskrafter tidigt förslitande tjänstgöring vid telegrafapparaterna med dervid ofta förekommande natt-tjenst. En sådan tjänstgöring måste i afseende på lefnads- och tjensteålder kräfva helt andra vilkor för pensionsrättens inträdande än som för civile tjänstemän i allmänhet kunde anses billiga, och Kongl. Maj:t kunde därför, i betraktande af de särskilda förhållandena vid telegrafverket, icke annat än finna det vara lämpligt att, likasom nyligen skett för jernvägspersonalen, en särskild pensionsinrättning äfven för telegrafpersonalen bildades. Att en dylik inrättning, om äfven den närvarande generationen deraf skulle hafva gagn, ej kunde åstadkommas utan understöd från det allmännas sida, vore tydligt, likasom det ock måste anses billigt, att det allmänna, i hvars intresse de totvifvelaktigt vore att telegrafgöromålen alltid handhades af tjänstemän med friska och oförbrukade krafter, lemnade ett sådant understöd. Hvad de Komiterade i afseende härå ansett nödigt, eller att till tjänstemannainrättningen ansloges 5 procent af telegrafverkets hela portoinkomst, kunde väl synas vara betydligt, men då de Komiterade, på grund af sorgfälligt uppgjorda och af sakkunnig person kontrollerade beräkningar, funnit ett sådant bidrag vara för ändamålets vinnande oundgängligen behöfligt och hvad de Komiterade i afseende å delegarnes egna afgifter, pensionsbeloppen och vilkoren för pensions erhållande föreslagit icke funnits gifva anledning till någon väsendtlig anmärkning, så ansåg Kongl. Maj:t icke något kunna mot det ifrågasatta bidragets belopp påminnas. I afseende derå borde ock erinras, att icke hela bidraget beräknats att för all framtid betunga telegrafverket, utan att den största delen deraf, eller, enligt de Komiterades förslag, 4 af de 5 procenten, vore afsedd endast för amortering af det belopp, som eljest borde men icke rimligen kunde fordras att den nuvarande generationen skulle i retroaktiva afgifter erlægga, en amortering, som, under antagande att portoinkomsten icke vidare, såsom hittills, årligen växte, enligt de Komiterades beräkning skulle erfordra en tid af 41 år. Beträffande frågan, huru stor del af bidraget borde till denna amortering användas, hade Telegraf-styrelsen uttryckt en från de Komiterades afvikande mening, men då berörda fråga icke för den närmaste framtiden vore af någon praktisk vikt och lämpligast bedömdes i sammanhang med pröfning af förslagets detaljbestämmelser, så ansåg Kongl. Maj:t denna frågas afgörande kunna utan olägenhet tills vidare uppskjutas.

För enke- och pupillkassan hade något annat statsbidrag ej blifvit ifrågasatt, än att dertill skulle, utom den för ett dylikt ändamål särskildt bildade s. k. understödsfonden jemte redan nu till denna fond ingående försäljningsmedel för makuleradt

papper och några andra mindre betydande inkomster, få användas årliga afkastningen af den till Telegrafverket donerade egendomen på Södermalm här i staden, äfvensom dels inflytande afgifter för tillåtelse att å telegrafverkets stolpar upphänga verket icke tillhöriga ledningstrådar och dels försäljningsmedel för förbrukad linie-materiel och kasserade inventarier; och syntes emot förslaget, att berörda, icke särdeles betydliga och af den egentliga telegramvexlingen oberoende inkomster skulle få för omförmälda ändamål användas, någon skälig anmärkning ej kunna göras.

Kongl. Maj:t har således föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att till förmån för den föreslagna pensioneringen af tjänstepersonalen vid telegrafverket må årligen, räknadt från början af år 1875, få af telegrafmedlen afsättas ett belopp, motsvarande 5 procent af verkets portoinkomst, att utgå med högst tre tiondedelar såsom ständigt pensionsbidrag och med återstoden såsom dylikt bidrag endast för så lång tid, som åtgår till betalning af vissa retroaktiva afgifter för den i verkets tjänst före utgången af år 1874 anställda personal;

dels ock att de bi-inkomster, som från början af år 1875 och framgent till verket inflyta såsom afkomst af Telegrafverkets fasta egendom å Södermalm i Stockholm, eller för rättighet att å verkets stolpar anbringa andra än dess egna ledningstrådar, eller ock genom försäljning af förbrukad linie-materiel och kasserade inventarier må anslås såsom bidrag till en kassa för pensionering af telegrafpersonalens efterlemnade enkör och barn.

Härförutom har Kongl. Maj:t, i den nådiga propositionen om statsverkets tillstånd och behof, föreslagit, att det i Sjunde Hufvudtiteln uppförda reservationsanslag att af telegrafmedlen direkte utgå till telegrafverket må bestämmas till det belopp, hvartill nämnda medel af Kongl. Maj:t beräknats, eller 1,180,000 kronor, äfvensom att de öfverskott, som å samma medel möjligen kunna uppstå, må, i likhet med hvad hittills egt rum, få af Kongl. Maj:t för telegrafverkets behof användas.

Vid den för telegrafstyrelsens egen personal föreslagna aflöningsstat jemte derå upptagna arvoden åt ytterligare två linie-ingenjörer samt förhöjdt arvode åt styrelsens fysiker har icke varit något att erinra. Hvad åter angår stationspersonalen, har Utskottet väl funnit de för densamma föreslagna förhöjningar i normallönerna vara af billighet påkallade, men de för samma personal föreslagna nya bestämmelser i afseende å ålderstillägg har Utskottet deremot ansett icke böra bifallas. Assistenten och telegrafisten vid de elektriska stationerna åtnjuta redan för närvarande efter tio års väl vitsordad tjänstgöring i samma grad ett mot tjugo procent af lönen svarande ålderstillägg, hvilket efter ytterligare fem års tjänstgöring i samma grad fördubblas. Huruvida en utsträckning af denna förmån till hela stationspersonalen skall medgifvas, torde emellertid böra anstå till dess denna personals aflöningsstat kan blifva föremål för en definitiv reglering. Uti innevarande års stat är bland »särskilda anslag» upptaget ett belopp af 33,800 R:dr till ålderstillägg åt dertill berättigade. Detta anslag är uti det framlagda statsförslaget upptaget till 69,000

kronor med anledning af den ifrågasatta utsträckningen af ålderstillägget. Enligt Utskottets förslag skulle detta anslag endast ökas med 600 kronor, eller det belopp, som, på sätt ofvan är nämndt, enligt redan gällande bestämmelser ytterligare bör i ålderstillägg utgå under år 1875, och således i nämnda års stat förslagsvis upptagas till 34,400 kronor. I öfrigt har granskningen af det utaf Kongl. Maj:t framlagda förslaget till telegrafverkets utgiftsstaten för år 1875 icke föranlett någon erinran från Utskottets sida. Slutsumman af dessa stater skulle således, oberäknadt ifrågasatta bidrag till verkets pensionsväsende, uppgå till 1,079,200 kronor.

Kongl. Maj:ts förslag derom att telegraftjenstemännen skola, i den mån sådant kan föreskrivas, vara underkastade tillämpning af de allmänna vilkor för åtnjutande af aflöning i statens tjänst, som Kongl. Maj:t, efter pröfning af den blifvande lönereglerningskomiténs utlåtande, kan finna för godt att fastställa, får Utskottet till bifall förorda.

Hvad slutligen angår upprättandet af pensionsanstalter för telegrafverkets embets- och tjenstemän samt deras enkor och barn, har, på sätt ofvan blifvit erinradt, behovet häraf länge varit kämbart. Då af den i Kongl. Maj:ts proposition meddelade utredning i ämnet framgår, att pensionsrätt icke lämpligen kan telegrafpersonalen beredas genom verkets upptagande i Civilstatens pensionsinrättning, har Utskottet ansett sig böra biträda förslaget om inrättandet af särskilda pensionsanstalter för detta verk; och har Utskottet så mycket mindre tvekat tillstyrka beviljandet af de härtill erforderliga medlen, som, på sätt af ett vid pensionskomiténs utlåtande fogadt yttrande inhämtas, en i pensionsfrågor fullt sakkunnig person vitsordat, att han vid granskning af de utarbetade förslagen till reglementen för ifrågavarande pensionskassor funnit desamma vara byggda på *synnerligen säkra grunder*, samt att telegrafpersonalen genom bestämmelserna deruti påläggas jmförelsevis *högre pensionsafgifter*, än hvad i hittills för statens tjenstemän befintliga pensionsinrättningar erläggas. Endast i afseende på sättet för understödjande af enke- och pupillkassan har Utskottet hyst tvekan, huruvida det må vara lämpligt att för nämnda ändamål anslå de i sådant hänseende nu ifrågasatta inkomster, och om det icke skulle leda till mera reda och enkelhet att i stället för dylika inkomster, hvilka svårigen kunna kontrolleras, lemna ett bestämdt penningeanslag. Utskottet har derföre ansett den föreslagna anordningen icke böra för all framtid fastställas, utan endast tillsvidare beviljas, så att det må vara Riksdagen obetaget att, sedan någon tids erfarenhet vunnits, välja den förändrade form för ifrågavarande understöd, derom förslag då kan på grund af samma erfarenhet varda framställt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer Utskottet,

- a) att, efter iakttagande af ofvan berörda ändring i det af Kongl. Maj:t framlagda förslag till telegrafverkets utgiftsstaten för år 1875, Riksdagen, med godkännande deraf, måtte till 1,180,000

kronor bestämma det å Sjunde Hufvudtiteln uppförda reservationsanslag att af telegrafmedlen direkte utgå till telegrafverket samt medgifva, att de öfverskott, som å samma medel möjligen kunna uppstå, må af Kongl. Maj:t för telegrafverkets behof få användas;

- b) att i sammanhang med staternas fastställande må stadgas det allmänna förbehåll, att de personer, som hädanefter erhålla tjänster vid telegrafverket eller i följd af staterna med dertill hörande bestämmelser komma att tillträda högre aflöning, än de på grund af fullmakt eller konstitutorial redan nu åtnjuta, skola, i den mån sådant föreskrifves, vara underkastade tillämpning af de allmänna vilkor för åtnjutande af aflöning i statens tjänst, som Kongl. Maj:t, efter pröfning af den blifvande lönerogleringskomiténs betänkande, kan finna för godt att fastställa;
- c) att till förmån för den föreslagna pensioneringen af tjänstepersonalen vid telegrafverket må årligen, räknadt från början af år 1875, få af telegrafmedlen afsättas ett belopp, motsvarande 5 procent af verkets portoinkomst, att utgå med högst tre tiondelar såsom ständigt pensionsbidrag och med återstoden såsom dylikt bidrag endast för så lång tid, som åtgår till betalning af vissa retroaktivaavgifter för den i verkets tjänst före utgången af år 1874 anställda personal; samt
- d) att de biinkomster, somtill telegrafverket inflyta såsom afkomst af verkets fasta egendom å Södermalm i Stockholm, eller för rättighet att å verkets stolpar anbringa andra än dess egna ledningstrådar, eller ock genom försäljning af förbrukad linie-materiel och kasserade inventarier, må tillsvidare anslås såsom bidrag till en kassa för pensionering af telegrafpersonalens efterlemnade enkor och barn.

Stockholm den 7 Maj 1874.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.

Reservationer:

vid *mom. d* (ang. bidrag till enke- och pupillkassan):

af Herr *Carl Ivarsson*,

af Herr *P. Olsson*, som icke kunde godkänna det af Kongl. Maj:t föreslagna sätt för understödjande af den ifrågavarande enke- och pupillkassan och derföre ville tillstyrka Riksdagen att hos Kongl. Maj:t begära nådig framställning till nästa Riksdag om det penninganslag, som i nämnda hänseende må vara i stället för de af Kongl. Maj:t nu föreslagna inkomsterna erforderligt.

af Herr *Jöns Rundbäck*.